

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'ndan Avrupa Birliği'ne

İçeriği Yazan: [Merve Gülçin GÜLEÇ](#) [1] Zaman: Salı, 11/09/2012 - 19:20

Yazar: Merve Gülçin GÜLEÇ

[Avrupa Birliği](#) [2] konusundaki ilk adımlar 2. Dünya Savaşı'ndan sonra 1940'lı yılların sonlarına doğru Avrupa ülkelerini birleştirebilmek, özellikle de komşu ülkeler arasında süregelen savaş dönemini tamamen sona erdirmek için atıldı. 1949 yılında ülkeler Avrupa Konseyi adı altında toplanmaya başladı. 1950 yılında "Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu"nun kuruluşu, birliği genişletti. Bu ilk anlaşmaya katılan ülkeler **Belçika, Fransa, Almanya, İtalya, Lüksemburg ve Hollanda** oldu.

Bugün bu ülkeler birliğin "Kurucu Üyeleri" olarak anılıyor.

1950'li yılların önemi nedir?

1950'li yıllarda Soğuk Savaş sırasında özellikle Doğu ve Batı Avrupa arasındaki çatışmalar ve bölünmeler daha kapsamlı bir Avrupa birliğinin gerekliliği konusunda ilk sinyalleri verdi.

- 1) Batı Avrupa bir dönüşüm dönemindedir. Güvensizlik artık bitmiş, siyasi otorite ise radikal olarak değişim süresine girmiştir.
- 2) Ulus devletlerin üstünde kurumsallaşma(ulus ötesi) oluşmaktadır.

Entegrasyon:

Bütünleşme siyasi aktörlerin bağılılıklarını, beklentilerini ve siyasi faaliyetlerini yeni bir merkeze yönlendirmeleri anlamına gelir. Bu yeni merkezin yetkileri kullanırlar. Avrupa Birliği'nin ekonomik bütünleşme süreci ise devam eden bir süreçtir:

- 1)Serbest Ticaret Bölgesinin oluşturulması için tüm ticari engellerin ortadan kaldırılması.
- 2)Gümrük Birliğinin kurulumu için serbest ticaret bölgesi, ortak gümrük tarifesinin ve üçüncü ülkelere karşı ortak gümrük politikası oluşturulması
- 3)Ortak Pazarın oluşumunda gümrük birliğinin yanında işgücünün,sermayenin,malların ve hizmetlerin serbest dolaşımının sağlanması
- 4)Ekonomik ve parasal bütünlüğün sağlanması için ortak Pazar, ortak merkez bankasının ve ortak para biriminin oluşturulması
- 5)Ekonomik bütünleşme için ekonomik ve parasal birlik ile tüm ekonomi politikalarının uyumlu hale getirilmesi esastır.

Entegrasyonun oluşması için:

- 1) Ekonomik ve siyasi
- 2) Ekonomik bütünleşme:
 - a) Ortak Pazar
 - b) Tek bir para birimi(Euro)
- 3) Siyasi bütünleşme (Federal birlik)
- 4) Ekonomik bütünleşme (Federatif)
- 5) Avrupa:
- 6) a) Uluslararası kurumlar: Avrupalılık bilinci
- b) Ortaklık/ Birliktelik
- c) Aidiyet ve kimlik

25 Mart 1957 yılında imzalanan **Roma Antlaşması**'yla "Avrupa Ekonomik Topluluğu" kuruldu ve böylece insanların, ürünlerin ve sermayenin Avrupa içinde serbest dolaşım hakkı doğdu. Geçen yıllar boyunca birlik yeni üyelerin katılımıyla daha da genişledi.

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu kuran [Paris Antlaşması](#) [3] [18 Nisan](#) [4] [1951](#) [5] tarihinde Fransa, Batı Almanya, İtalya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg arasında imzalandı. Böylece uluslararası ilkelere göre oluşturulmuş ilk uluslararası topluluk kurulmuş oldu. Bu topluluk, bir kömür ve çelik ortak pazarı yaratmayı, işsizlik oranını düşürmeyi, katılımcı ülkelerin ekonomilerini iyileştirmeyi ve pazarı geliştirmek için kuruldu. Ayrıca, istikrarı koruyup, işsizliği düşürerek büyük miktarlarda üretim ve dağıtımın da aşamalı olarak örgütlenmesi amaçlandı. Kömür ortak pazarı [10 Şubat](#) [6] [1953](#) [7] tarihinde açıldı.

AKÇT Antlaşması'nın ifadesiyle "gelecekteki kader birliği" için harcanacak çabalar sayesinde, Avrupa'nın eski ulusları ekonomik ve sosyal gelişmelerini sürdürebilir ve dünya ölçeğindeki etkinliklerini koruyabilirler.

Paris Antlaşması'ndan altı yıl sonra, topluluğun altı üyesi arasında Roma Antlaşmaları imzalandı ve

[Avrupa Ekonomik Topluluğu](#) [8] ile [Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu](#) [9] (Euratom) oluşturuldu. Bu yeni topluluklar da bazı değişiklik ve düzenlemeler dışında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nun ilkeleri üzerine kuruldu. İmzalandıktan sonra elli süreli geçerli olması öngörülen Paris Antlaşması'nın aksine [Roma Antlaşmaları](#) [10]'na bir geçerlilik süresi koyulmadı. Bu antlaşmadan sonra [gümrük birliği](#) [11] ve [atom enerjisi](#) [12] üzerine çalışmalar başlatıldı.

Birliği daha da sağlamlaştırmak için 1987 yılında “Avrupa Tek Senedi” imzalandı ve ticaret için tek bir “Ortak Pazar” yaratıldı. 1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılarak Doğu ve Batı Avrupa arasındaki sınırların kalkması birliği daha da güçlendirdi.

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'nun birleşmesinin sonucunda oluşan Avrupa Topluluğu'nun Hollanda'nın Maastrich kentinde Avrupa Birliği Antlaşması'nın imzalanması ile kurulan birliğin adı Avrupa Birliği'dir.

Maastrich Antlaşması Nedir?

Avrupa Birliği Antlaşması olarak da adlandırılan Maastricht Antlaşması, 1992 yılında Hollanda'nın Maastricht kentinde imzalanmıştır. Avrupa bütünleşmesinde önemli bir dönüm noktasını simgeleyen Maastricht Antlaşması, Avrupa Topluluklarının örgüt yapısını radikal biçimde değiştirmiştir. 200 madde, 17 ek protokol ve 33 ek'ten oluşmaktadır. Maastricht Antlaşması'na göre Avrupa Birliği üç direk üzerine kurulmuştur. Bunlar Avrupa Toplulukları, Ortak Dış Politika ve Güvenlik Politikası, Adalet ve İçişlerinde İşbirliğidir.

Avrupa bütünleşme sürecine Maastricht Antlaşmasının katkısı başlıca şu alanlarda belirginlik kazanmıştır. Antlaşma, Ekonomik ve Parasal Birlik hedefini öngörmüş, ayrıca Ortak Dış Politika ve Güvenlik Politikasını kapsamlı olarak düzenlemiştir. Böylece, 1992'te ortak pazar aşamasına ulaşan bütünleşme sürecinin yeni hedefi Ekonomik ve Parasal Birlik olarak tanımlanmıştır. Antlaşma, üye ülkelerin ekonomi politikalarının yakınlaştırılması suretiyle 1999 yılında Avrupa Merkez Bankasının kurulması ve tek paraya geçme hazırlıklarını kayıt altına almıştır.

Maastricht Antlaşmasıyla bütünleşmenin etkinlik alanları kapsamına, ekonomik ve sosyal uyum, bölgesel politika gibi yeni alanlar dahil edilmiş, Avrupa vatandaşlığı kavramı gündeme getirilmiştir. Antlaşmada yeni eylem alanları, eğitim, kültür, halk sağlığı, tüketicinin korunması, Trans-Avrupa haberleşme ve enerji ağları ile Adalet ve İçişlerinde İşbirliği olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, Avrupa Parlamentosunun yetkilerini bazı alanlarda genişleten ve Bakanlar Konseyi ile birlikte karar alma mekanizmasına etkin katılımını mümkün kılan ortak karar yöntemi ile kararların vatandaşa en yakın düzeyde alınmasını öngören yetki ikamesi ilkesi kabul edilmiş, Ombudsmanlık görevi getirilmiştir.

Maastricht Antlaşması'na göre Avrupa Birliği'nin 5 önemli hedefi:

- 1) Üye devletlerin demokratik yönetimlerinin güçlendirilmesi
- 2) Devletlerin etkinliğinin artırılması
- 3) Ekonomik ve finansal birlik kurulması
- 4) “Ortak Sosyal Duyarlılık” geliştirilmesi
- 5) Üye ülkeler için ortak bir güvenlik politikası oluşturulması

Maastricht Antlaşması'nın sanayi, eğitim ve gençlikle ilgili konuları kapsayan daha birçok politikası geliştirildi. Bunların yanı sıra Antlaşma 1999 yılında tüm üyelerde ortak kullanılacak para birimi “Euro”yu yürürlüğe koydu.

Avrupa Birliği'nin üç temel özelliği:

- 1) Topluluk çok boyutlu, birlik vatandaşlığı, ortak politikalar, ekonomik ve parasal konularda birlikte adım atmayı zorunlu kıldı.

- 2) Ortak dış politika ve güvenlik politikası zorunludur.
- 3) Adalet ve içişlerinde işbirliği esastır.

Avrupa Birliği'ni oluşturan temel değerler kalıcı barışın sağlanması, birlik, eşitlik, özgürlük, güvenlik ve dayanışmadır. Avrupa Birliği'nin amaçları özgürlük ve demokrasi ilkelerini korumak ve tüm üyeler tarafından insan haklarına saygı ve temel haklar ile birlikte hukukun üstünlüğü kuralının uygulanmasını sağlamaktır.

Avrupa Birliği, dünyada benzeri olmayan kurumsal bir sistemdir.

Merve Gülçin GÜLEÇ

iletisim@politikadergisi.com

Kaynakça:

- 1) Yıldız, A., Palabıyık, M., S., Avrupa Birliği, ODTÜ Yayıncılık, 2006
- 2) Arı, T. , Uluslar arası İlişkilere Giriş, MKM Yayıncılık, 2010
- 3) Dinan, D., Avrupa Birliği Tarihi, Kitap Yayınevi, 2009
- 4) Davutoğlu, A., Stratejik Derinlik, Küre Yayıncılık, 2001

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [13]

Kaynak URL (17/05/2024 - 18:45 tarihinde yazdırıldı):

<http://www.politikadergisi.com/okur-makale/avrupa-komur-ve-celik-toplulugundan-avrupa-birligine>

Bağlantılar:

- [1] <http://www.politikadergisi.com/pd-uye/merve-gulcin-gulec>
- [2] <http://europa.eu/>
- [3] [http://tr.wikipedia.org/wiki/Paris_Antla%C5%9Fmas%C4%B1_\(1951\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Paris_Antla%C5%9Fmas%C4%B1_(1951))
- [4] http://tr.wikipedia.org/wiki/18_Nisan
- [5] <http://tr.wikipedia.org/wiki/1951>
- [6] http://tr.wikipedia.org/wiki/10_%C5%9Eubat
- [7] <http://tr.wikipedia.org/wiki/1953>
- [8] http://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Ekonomik_Toplulu%C4%9Fu
- [9] http://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Atom_Enerjisi_Toplulu%C4%9Fu
- [10] http://tr.wikipedia.org/wiki/Roma_Antla%C5%9Fmalar%C4%B1
- [11] http://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BCmr%C3%BCK_birli%C4%9Fi

[12] http://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Atom_enerjisi&action=edit&redlink=1

[13] <http://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>